

Сабура О. І.

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗМІ НА ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ ДОНЕЦЬКОЇ ТА ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ

У статті досліджено умови, в яких функціонують засоби масової інформації на території так званих «ДНР» та «ЛНР». Головну увагу приділено аналізу створеної окупаційними адміністраціями «законодавчої» бази, покликаної регулювати діяльність медійної сфери. Особливо розглянуто ключові регуляційні «закони» «Про засоби масової інформації» обох псевдодержавних утворень з необхідними екскурсами до «конституцій» та інших документів «народних республік». Серед останніх, зокрема, «закони» «Про правовий режим воєнного стану», «Про особливі правові режими», постанова «Ради Міністрів» «ЛНР» «Про обмеження телевізійного мовлення деяких телеканалів на території Луганської Народної Республіки» та інші «нормативно-правові акти». З'ясовано також роль у впливі на діяльність «ЗМІ», яку приписують окремим інституціям окупаційних адміністрацій. Серед них виокремлено повноваження «Міністерства зв'язку та масових комунікацій ЛНР» та «Міністерства інформації ДНР» як органів, відповідальних за реалізацію політики «республік» у сфері масової інформації. Окрім цього, з'ясовано повноваження у цій сфері «урядів», «парламентів», «голів» та інших «міністерств» двох невизнаних утворень. Результати дослідження показують, що «законодавство» «ДНР» та «ЛНР» у галузі масової інформації, на перший погляд, є демократичним, оскільки «конституції» та головні регуляційні «закони» декларують свободу слова, права на отримання та поширення інформації, заборону цензури тощо. Проте на практиці робота редакцій ЗМІ та окремих журналістів не є самостійною, доступ до інформації є обмеженим, особливо якщо відомості стосуються діяльності адміністрацій «ДНР» та «ЛНР». Також положення окремих «нормативно-правових актів» створюють умови для обмежень у діяльності медіа, зокрема унеможливають критику окупаційної влади та забороняють діяльність українських та інших нелояльних до окупаційної влади ЗМІ.

Ключові слова: регуляція інформаційної сфери, «ДНР», «ЛНР», свобода слова, цензура ЗМІ.

Постановка проблеми. У гібридній українсько-російській війні особливе місце посідає інформаційний складник протистояння. Із самого початку конфлікту контрольовані Москвою медіа з високою інтенсивністю намагаються поширювати антиукраїнські і проросійські настрої в Україні та підбурювати сепаратизм. Після російської окупації частини України мешканці цих територій опинилися під особливо сильним впливом російської пропаганди. Якщо в Криму медійний простір намагаються інтегрувати в російський і відмежуватися від України, то в окремих районах Донецької та Луганської областей інформаційна сфера вирізняється ще й існуванням ЗМІ псевдореспублік. До того ж, імітуючи державність, адміністрації «ДНР» та «ЛНР» вдаються до заборони діяльності будь-яких ЗМІ, насамперед українських, якщо вони дозволяють собі критику окупаційної влади. Остання, відмежовуючись від юрисдикції РФ, блокує діяльність і деяких росій-

ських медіа (наприклад, телеканалу «Дощ»), допускає радикальніші порушення прав людини, ніж у самій Росії. Зокрема, масово порушується свобода слова, право на доступ до інформації, широко застосовується мова ворожнечі, цензура тощо. За 6 років окупаційна влада створила нормативну базу для регуляції інформаційної сфери та відповідні органи, які служать інструментом контролю за діяльністю ЗМІ. Вироблення адекватної політики щодо протидії агресії РФ в інформаційній сфері неможливе без повного розуміння медійної політики на окупованих територіях. Тому важливим є дослідження регуляції діяльності ЗМІ в «ДНР» та «ЛНР».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Попри актуальність проблеми інформаційного протистояння України та Росії на окупованих територіях, медійний простір «ДНР» та «ЛНР» залишається малодослідженим. Більшість науковців фокусується на самому контенті «ЗМІ»,

а не на особливостях їх функціонування. Зокрема, К. Котеленець досліджує зміст друкованих газет «ЛНР» як джерело для аналізу суспільного життя на окупованій території Луганщини [11], В. Лозовий звертається до аналізу окупаційних медіа як одного з інструментів гуманітарної політики [12], а Л. Василик розглядає проблему впливу ЗМІ «ДНР» та «ЛНР» на прифронтові українські медіа [4]. Окремі автори, як-от Г. Будівська [3] та О. Тараненко [25], в своїх працях, присвячених медійному дискурсу щодо «ДНР» та «ЛНР», аналізують не окупаційні, а насамперед українські чи російські медіа. Деякі аналітичні центри України, наприклад, Школа політичної аналітики НАУ-КМА, Донецький інститут інформації, Інститут Масової інформації здійснюють кількісні та якісні дослідження контенту ЗМІ «ДНР» та «ЛНР». Серед їх авторів В. Сизов, О. Мацука, О. Голуб зосереджуються на фейках та мові ворожнечі [24; 6]. Однак натеper бракує праць, головним фокусом яких є регуляція ЗМІ окупаційними адміністраціями «ДНР» та «ЛНР».

Постановка завдання. Метою цієї статті є з'ясування особливостей регулювання діяльності ЗМІ на окупованих територіях Донецької та Луганської областей. Для досягнення поставленої мети слід виконати такі завдання: 1) розкрити ключові положення «нормативно-правових актів» «народних республік», що визначають засади регулювання інформаційної сфери; 2) виявити відмінності між «ДНР» та «ЛНР» у регуляції діяльності ЗМІ; 3) виокремити повноваження у сфері регуляції масової інформації, які приписуються окремим органам «ДНР» та «ЛНР».

Виклад основного матеріалу. Так звана «Конституція» «Донецької Народної Республіки» проголошує, що на її території однаково визнаються та захищаються приватна, державна, муніципальна та інші форми власності [9]. Те саме декларується і в документі під назвою «Конституція Луганської Народної Республіки» [10]. Тенденції в медійній сфері так званих «республік» свідчать супроти цих приписів: на окупованій території майже всі теле- та радіоканали, друковані видання та інші медійні ресурси, що перебували в приватній власності, до кінця 2018 року були переведені в статус «державних» [8].

Згідно зі статтями 22 «конституцій» в «ДНР» та «ЛНР» гарантуються свобода думки, слова та масової інформації, забороняється цензура. Ці ж статті декларують право кожного на вільний пошук, отримання, передачу, виготовлення й поширення інформації будь-яким законним спо-

собом [17; 18]. Проте можливості реалізації задекларованих прав і свобод є ще більш сумнівними в умовах централізації контролю окупаційних адміністрацій над засобами масової комунікації. Таким чином, інформаційні ресурси «народних республік» як інструмент політичного впливу монополізуються в руках їх керівництва, унеможливаючи спроби до критики влади, зокрема колишніми власниками.

Демонстративним є приклад одного із головних підбурювачів проросійських настроїв та лідерів так званої «ДНР» у 2014 році Павла Губарева. На окупованій території він володів медіахолдингом «Новоросія» у складі 7 ЗМІ, а в 2014 та 2018 роках намагався брати участь в імітованих виборах у «ДНР». П. Губарева та його організацію не допустили до реєстрації в так званих перегонах, інтернет-сторінки його медіаресурсів відключали, а згодом його медіахолдинг перетворили на «державне» підприємство [8]. Сам П. Губарев заявляв, що через переслідування з боку влади в «ДНР» у публічній сфері немає альтернативної точки зору, а також назвав офіційні ЗМІ «республіки» брехливими [23].

У «ДНР» та «ЛНР» є документи з назвою «Закон про засоби масової інформації», де стверджується, що вони регулюють «суспільні відносини в сфері організації діяльності засобів масової інформації і встановлюють державні гарантії їх свободи...» [17]. Перші статті документів гарантують свободу масової інформації. Тут же йдеться про можливість обмежень, передбачених «законодавством» про засоби масової інформації, до якого входить сам «закон», видані у відповідності до нього інші «нормативно-правові акти» «республіки», а також «конституція» [17; 18]. При цьому в «законі» «ДНР» згадана стаття відрізняється невеликим, але важливим уточненням, що у разі введення особливих правових режимів діяльність ЗМІ регулюється ще й так званим «законом» «Про особливі правові режими» від 24 березня 2015 року [17].

Слід зазначити, що так звані «республіки» майже весь час свого існування функціонують в умовах проголошеного їхніми адміністраціями воєнного стану. Його оголосив самоназваний «Голова ЛНР» Валерій Болотов наказом від 22 травня 2014 року [2], а в «ДНР» воєнний стан запроваджено «постановою» «Ради Міністрів ДНР» від 25 травня 2014 року, яку підписав так званий «Прем'єр-міністр ДНР» громадянин Росії Олександр Бородай [13]. Відповідний «закон», який урегулює режим «воєнного стану»

в «ЛНР», був прийнятий 27 травня 2014 р. [15]. Це майже на рік раніше, ніж у «ДНР», але так само вже після власне введення особливого правового режиму.

Прийняттям так званих «законів» «ДНР» та «ЛНР» в очах міжнародної спільноти та місцевого населення намагаються створити видимість легітимності заходів з обмеження свободи слова та загалом урядування на окупованій території. Особливо важливим це було на початку створення «республік», оскільки головне підґрунтя заяв про легітимність у них з'явилося за пів року – після проведення імітованих «виборів» 2 листопада 2014 року.

Існування самих «законів» та інших «нормативно-правових актів» не завжди відображає механізм роботи відомств з певними повноваженнями та систему прийняття й виконання рішень у «ДНР» та «ЛНР». Це демонструє те, як після імітації виборів Олександр Захарченко став «Головою ДНР», хоча такої посади не існувало в першій «Конституції ДНР» [22]. Цей документ на інтернет-ресурсах «ДНР» замінили на новий незадовго до «виборів». Під час урядування О. Захарченка так звана «Рада Міністрів» не збиралася майже рік і «Голова ДНР» особисто виконував її функції до своєї смерті 31 серпня 2018 року [8]. Тому можна припустити, що й органи, які згідно із «нормативно-правовими актами» «республік» регулюють діяльність їхніх ЗМІ, насправді можуть мати декоративний характер, бути не центрами прийняття рішень, а лише інструментом їх виконання.

Друга стаття «Закону про засоби масової інформації» в «ЛНР» згадує конкретний орган «Міністерство інформації, друку і масових комунікацій» [18]. Відповідне «Міністерство інформації» існує в «ДНР», хоча й не вказується в розглянутому «законі».

Перша глава не дозволяє поширення інформації про заборонені громадські та релігійні організації. Варто зазначити, що в списку екстремістських організацій «ДНР» та «ЛНР» перебувають релігійні спільноти, діяльність яких дозволена в Україні та більшості країн світу, зокрема Свідки Єгови та Хізб ут-Тахрір. У цьому ж списку низка українських ГО, політичних партій та державних силових структур [16]. Тут же ідеться про обмеження висвітлення контртерористичних операцій [17; 18], першу з яких в «ДНР» оголосили проти українських силових структур у травні 2014 р. [5]. Таким чином, у «законах» «Про засоби масової інформації» та інших «нормативно-правових актах» окупаційні адміністрації прописали під-

стави для заборони насамперед українських ЗМІ на контрольованій ними території. Відповідна «постанова» «Ради Міністрів ЛНР» обмежила мовлення списку українських телеканалів [19].

У «ЛНР» засновником «ЗМІ» не може бути «громадянин іншої держави або особа без громадянства, що не проживає постійно в Луганській Народній Республіці» [18]. Далі у главі 2 «законів» головним реєстраційним органом називається відповідне «міністерство» [18]. Також у цьому документі написано, що діяльність редакції «базується на основі професійної самостійності» [17; 18].

У третій главі декларується заборона на перешкоджання законному поширенню продукції ЗМІ, що стосується й посадових осіб та державних органів [17; 18]. У «законі» «ДНР», на відміну від аналогічного документа «ЛНР», окрім відповідного «міністерства», уточнюються інші органи, уповноважені подавати заяви, на підставі яких суд може припинити поширення продукції ЗМІ: «Народна Рада ДНР», «Уряд ДНР» і «Голова ДНР» [17].

Більша частина третьої глави «законів» присвячена ліцензуванню ЗМІ. Причому в «ЛНР» детально прописана регуляція ліцензування друкованих та мережових видань у 9 статтях, які відсутні в «Законі про ЗМІ» «ДНР». У «ЛНР» також є «закон» «Про ліцензування окремих видів діяльності» [14], який там ухвалили більш ніж на 3 роки пізніше за «ДНР». Перелік ліцензійних вимог встановлює «Рада Міністрів ЛНР», а ліцензійний контроль над друкованими та мережевими виданнями здійснює «Міністерство зв'язку та масових комунікацій ЛНР» [18]. Відмінними є органи, які встановлюють форму, порядок і умови торгів радіочастотами: в «Луганській республіці» на це уповноважені «Рада Міністрів» і «Голова ЛНР» [18], у «ДНР» – тільки «Уряд» [17]. У «ДНР» «Міністерство інформації» має більше повноважень, позаяк приймає рішення щодо анулювання ліцензій [17], які в «ЛНР» приймаються судом на підставі заяви «міністерства» [18].

Четверта глава в «законах» про ЗМІ обох утворень серед причин відмови в наданні інформації вказує наявність відомостей, що містять таємницю, яка спеціально охороняється законом [17; 18]. Слід зазначити, що практика урядування «ДНР» та «ЛНР» на окупованих територіях свідчить про те, що в категорію засекреченої може потрапити будь-яка інформація, яка в демократичних країнах є загальнодоступною, як-от бюджет, який у «республіках» є «державною таємницею» [21].

Різняться в обох «республіках» і статті про акредитацію журналістів. Зокрема, в «ДНР» вказується, що правила акредитації затверджує «Уряд» [17]. А в документі «ЛНР» присутні положення щодо закордонних журналістів, діяльність яких без акредитації в «Міністерстві зв'язку та масових комунікацій» забороняється [18].

У «законах» не допускається поширення інформації з метою зганьбити «виключно за ознаками статі, віку, расової чи національної приналежності, мови, відношення до релігії, професії, місця проживання і роботи, а також у зв'язку з їх політичними переконаннями» [17; 18]. Водночас результати кількох досліджень свідчать про те, що практика окупаційних ЗМІ йде врозрід із цими положеннями «законів». Моніторинг 2017 року Донецького інституту інформації виявив, що «мова з ознаками ворожнечі використовується майже в 20% сюжетів вечірніх випусків новин на телеканалах, підконтрольних організації «ДНР», а в друкованих ЗМІ – майже на 26% сторінок [24]. Результати дослідження Інституту масової інформації за той же рік також говорять про використання мови ворожнечі ЗМІ «ДНР» та «ЛНР»: вона міститься у 11% загальної кількості новин про Україну. А в 2019 р. цей показник знизився на 6% [6].

«Закон» «ДНР» відрізняється наявністю уточнення, що представництва закордонних медіа можуть відкриватися за згодою органу виконавчої влади, відповідального за міжнародну політику. Також в акредитаційних процедурах передбачається участь органу влади, що реалізовує «політику в сфері забезпечення державної безпеки» [17]. У сьомій главі обох «законів» прописані заходи з контролю, порядок проведення яких має затверджувати «уряд» [17; 18].

Окрім статті присвячені таким питанням, як відповідальність за утиски свободи масової інформації, зловживання цією свободою та інші порушення [17; 18]. Втім, головний редактор донецького телеканалу «Юнион» Борис Сізов у інтерв'ю російському YouTube-каналу «Редакція» зізнається, що займається «журналістикою» в лапках. Він зазначив: «Тут особливий її (журналістики) вид... Вона не абсолютно повноцінна, вона дещо, скажімо так, кон'юнктурна. Дещо з різними обмеженнями та умовностями» [7]. Також він говорить, що в доволі молодому віці (27 років) зміг стати головним редактором телеканалу через дефіцит кадрів на окупованих територіях [7]. Доцільно припустити, що кадрова політика може виступати інструментом цензури, як, наприклад, це відбувається в медіа невизнаної

«Придністровської Молдавської Республіки» [1]. Як і в «ДНР» чи «ЛНР», там немає інституції, яка б перевіряла всі публікації чи ефіри перед виходом. В такому органі немає потреби, адже люди на ключових посадах не пропускають матеріали з відхиленням від офіційної лінії влади [1, с. 3].

Варта уваги восьма глава «закону» «ДНР», де вказується, що до прийняття «законодавства» про адміністративні порушення у сфері масової інформації право розгляду справ про відповідні порушення надається посадовій особі «Міністерства інформації» [17].

Висновки і пропозиції. У «ДНР» та «ЛНР» головними регуляторними документами в сфері ЗМІ є «закони» «Про засоби масової інформації». В них, як і в «конституціях» цих утворень, стверджуються демократичні права та свободи, які стосуються діяльності медіа. Однак формальні підстави для їх обмеження створюють інші «нормативно-правові акти». До останніх головним чином належать ті, що регулюють режим воєнного стану (наприклад, «закон» «ДНР» «Про правовий режим воєнного стану»), визначають певні активності та цілі організації (в тому числі громадські й релігійні) як екстремістські чи терористичні («закони» «Про протидію екстремістській діяльності»), а також класифікують будь-яку інформацію як секретну. Попри існування постанов окупаційної влади про заборону діяльності українських медіа на непідконтрольній території, самі вимоги їх «законодавства» унеможливають дозвіл на діяльність там ЗМІ України. Адже вони мали б проходити реєстрацію, ліцензування та акредитацію, визнаючи себе як закордонні ЗМІ, а відповідні органи окупаційної влади як державні. Хоча в документах «республік» декларується дозвіл на діяльність як «державних», так і «недержавних» ЗМІ, більшість медійних ресурсів перейшли під контроль відповідних «міністерств». Загалом характеристикою медійної сфери «ДНР» та «ЛНР» є те, що практики врядування в ній можуть не відповідати «законодавству». Особливо це стосується залежності діяльності ЗМІ, зокрема втручання в редакційну політику, цензури, поширення мови ворожнечі тощо.

Регуляція «ЗМІ» в «ДНР» та «ЛНР» має незначні відмінності. «Закони» «Про засоби масової інформації» загалом подібні, однак документ «ДНР» частіше містить посилання на інші «нормативно-правові акти», які, зокрема, створюють додаткові підстави для обмежень діяльності ЗМІ. Також у «ЛНР» ретельно прописана регуляція ліцензування друкованих та мережевих видань,

тоді як у «ДНР» – тільки теле- та радіомовників. У «законі» «ДНР», на відміну від «ЛНР», присутня глава, в якій прописано адміністративні покарання за окремі порушення в сфері масової інформації, а також передбачено посадову особу при відповідному «міністерстві», яка має розглядати ці справи.

Органом, відповідальним за реалізацію політики в сфері масової інформації в «ДНР», є «Міністерство інформації», а в «ЛНР» – «Міністерство зв'язку та масових комунікацій». Зокрема, вони виконують функції, пов'язані з реєстрацією та ліцензуванням ЗМІ. Почасти задіяними в регуляції діяльності ЗМІ є «Рада Міністрів ЛНР», «Уряд ДНР», «Народні Ради» та «Голови» в обох «республіках». Вони беруть участь у деяких процедурах щодо регуляції ЗМІ, а також затверджу-

ють порядок проведення окремих заходів. До того ж у «ДНР» прописується участь «Міністерства закордонних справ» та «Міністерства державної безпеки» в регуляції діяльності закордонних ЗМІ: перший орган надає дозвіл на відкриття представництв, а другий бере участь в їх акредитації.

Перспективним для подальших досліджень є з'ясування відповідності діяльності російських ЗМІ на території «ДНР» та «ЛНР» їхньому «законодавству». Продуктивним може бути інтерв'ювання експертів, знайомих з особливостями функціонування ЗМІ «псевдореспублік», зокрема, у зв'язку із залежністю кадрової і редакційної політики від окупаційної влади. Також глибшого дослідження потребує відповідність реальної та прописаної в «законодавстві» ролей окремих окупаційних органів у регуляції інформаційної сфери.

Список літератури:

1. Zveagintsev S. Transnistria's media in times of change. *Freedom House*. 2018. 6 p. URL: https://freedomhouse.org/sites/default/files/2020-02/7-Transnistria_Media_Change_ENGLISH.pdf (дата звернення: 08.05.2020).
2. «Армия» Болотова объяснила, что означает «введение военного положения». *Восточный вариант*. URL: <https://v-variant.com.ua/tema/76726-armiya-bolotova-obyasnila-chto-oznachaet-vvedenie-voennogo-polozheniya.html> (дата обращения: 08.05.2020).
3. Будівська Г. Медійне представлення концепту «Новоросія». Аналіз медіаматеріалів про об'єднання «ДНР» та «ЛНР» у «конфедерацію Новоросія». *Наукові записки УКУ*. 2015. Ч. 6: *Журналістика. Медіа-комунікації*, вип. 1. С. 119–125.
4. Василик Л. Образ ОРДЛО в прифронтових медіа як елемент гібридної війни. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: *Журналістські науки*. Львів, 2019. № 3. С. 3–10.
5. Вооружённые силы ДНР объявили о начале контртеррористической операции. *MIGNEWS*. URL: <http://mignews.com.ua/regiony/doneck/2772489.html> (дата звернення: 08.05.2020).
6. Голуб О. Фейки та мова ворожнечі: як висвітлюють Україну в медіа окупованих територій Донбасу. Інститут Масової Інформації. URL: <https://imi.org.ua/articles/feyku-ta-mova-vorozhnechi-iak-vysvitliuuiut-ukrainu-v-media-okupovanykh-terytoriy-donbasu-i47> (дата звернення: 08.05.2020).
7. Как живут в Донбассе те, кто не воюет. *Редакция. YouTube*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=J6AqZkZkL-M> (дата звернення: 08.05.2020).
8. Кириллов Д. Перемены в Донбассе. О «русской весне» приказано забыть. *Радио Свобода*. URL: <https://www.svoboda.org/a/29690267.html> (дата обращения: 08.05.2020).
9. Конституция Донецкой Народной Республики : Закон ДНР от 14 марта 2014 г. / Народный Совет ДНР. URL: <https://dnrsovet.su/konstitutsiya/> (дата звернення: 08.05.2020).
10. Конституция Луганской Народной Республики : Закон ЛНР от 18 мая 2014 г. № 1-І / Народный Совет ЛНР. URL: <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/konstitutsiya/> (дата звернення: 08.05.2020).
11. Котеленець К. М. Соціальна сфера суспільного життя окупованої території: дані контент-аналізу газет так званої Луганської Народної Республіки. *Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики*. 2018. Вип. 77. С. 170–175.
12. Лозовий В. С. Гуманітарна політика квазідержавних утворень «ДНР» та «ЛНР». *Освіта, наука і культура на Поділлі*. 2017. С. 223–231.
13. О введении на территории Донецкой Народной Республики военного положения : Постановление Совета Министров ДНР от 25 мая 2014 г. № 6-5 / Официальный сайт Министерства иностранных дел Донецкой Народной Республики и Новороссии. URL: <http://mid.donr.su/DOC/20140525.htm> (дата звернення: 08.05.2020).
14. О лицензировании отдельных видов деятельности : Закон ЛНР от 14 июня 2018 года № 232-II / Народный Совет ЛНР. URL: <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/normativno-pravovaya-baza/6444/> (дата звернення: 08.05.2020).
15. О правовом режиме военного положения : Закон ЛНР от 27 мая 2014 г. № 7-І / Народный Совет ЛНР. URL: <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/normativno-pravovaya-baza/596/> (дата звернення: 08.05.2020).

16. О противодействии экстремистской деятельности : Закон ДНР от 29 мая 2015 г. № 51-ІНС / Народный Совет ДНР. URL: <https://dnrsovet.su/zakon-donetskoj-narodnoj-respubliki-o-protivodejstvii-ekstremistskoj-deyatelnosti/> (дата звернення: 08.05.2020).
17. О средствах массовой информации : Закон ДНР от 29 июня 2015 г. № 59-ІНС / Народный Совет ДНР. URL: https://dnrsovet.su/zakon_doneckoj_narodnoj_respubliki_o_sredstvah_massovoj_informacii/ (дата звернення: 08.05.2020).
18. О средствах массовой информации : Закон ЛНР от 7 ноября 2014 г. № 37-І / Народный Совет ЛНР. URL: <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/normativno-pravovaya-baza/906/> (дата звернення: 08.05.2020).
19. Об ограничении телевизионного вещания некоторых телеканалов на территории Луганской Народной Республики : Постановление Совета Министров ЛНР от 10 марта 2015 г. № 02-04/56/15 / Совет Министров ЛНР. URL: <https://mslnr.su/1053-ob-ogranichenii-televizionnogo-veschaniya-nekotoryh-telekanalov-na-territorii-luganskoj-narodnoj-respubliki.html> (дата звернення: 08.05.2020).
20. Об особых правовых режимах : Закон ДНР от 24 марта 2015 г. № 23-ІНС / Народный Совет ДНР. URL: <https://dnrsovet.su/zakon-dnr-ob-osobyh-pravovyh-rezhimah/> (дата звернення: 08.05.2020).
21. Рублёвый остров Украины. На что живёт «ДНР». *Новости Донбасса*. URL: <https://novosti.dn.ua/article/7536-rublevyu-ostrov-ukrainy-nachto-zhyvet-dnr> (дата звернення: 08.05.2020).
22. Сабура О. Псевдовибори на окупованому Донбасі: огляд ЗМІ «ДНР» та «ЛНР». Школа політичної аналітики НаУКМА. URL: <https://spa.ukma.edu.ua/pseudoelections-donbas/> (дата звернення: 08.05.2020).
23. Сепаратист Губарев назвав лживими СМІ «ДНР». *Новости Донбасса*. URL: <https://novosti.dn.ua/news/295215-separatyst-gubarev-nazval-lzhivymy-smi-dnr> (дата звернення: 08.05.2020).
24. Сизов В., Мацука О. Мова з ознаками ворожнечі в друкованих медіа Донбасу та на ТБ (моніторинг). Донецький інститут інформації. URL: <http://dii.dn.ua/analytics/128-mova-z-oznakamy-vorozhnechi-v-drukovanukh-media-donbasu-ta-na-tb-monitoring> (дата звернення: 08.05.2020).
25. Тараненко О. Евфемізація в українському медіа-дискурсі періоду гібридної війни. *Соціальні комунікації: теорія і практика*. 2017. С. 19–27.

Sabura O. I. PECULIARITIES OF REGULATION OF MEDIA ACTIVITY IN THE OCCUPIED TERRITORIES OF DONETSK AND LUHANSK REGIONS

Conditions of the functioning of mass media in the territory of the so-called “DNR” and “LNR” are the main object of research of this article. The primary attention was paid to the analysis of the “legislative” base created by the occupation administrations, designed to regulate the activities in the media sphere. The key regulatory “laws” on the media of both pseudo-state entities with the necessary excursions to the “constitutions” and other documents of the “people’s republics were considered separately. For instance, “laws” “On the legal regime of martial law”, “On special legal regimes”, “resolution” of the “Council of Ministers” “LNR” “On restrictions on television broadcasting of certain TV channels in the Luhansk People’s Republic”, and other “regulations” were discussed in this article. The influence of some institutions of the occupation administrations on the activities of the “media” was also analyzed. Moreover, the author carefully distinguished the powers of the “Ministry of Communications and Mass Media of the LNR” and the “Ministry of Information of the DNR” as bodies responsible for implementing the policy of “republics” in the field of mass media. Also, the author clarified the powers in this area of “governments”, “parliaments”, “chiefs”, and other “ministries” of two unrecognized entities. The results of the study show that the “legislation” of the “DNR” and the “LNR” in the field of mass media pretend to be democratic in form, since “constitutions” and major regulatory “laws” declare freedom of speech, the right to receive and disseminate information, prohibit censorship and more. However, in practice, the work of media outlets and individual journalists are not independent since access to information is limited, especially if the information relates to the activities of the administrations of the “DNR” and “LNR”. Also, the provisions of specific “regulations” create conditions for restrictions on the activities of the media, in particular, prevent criticism of the occupying administrations and prohibit the activities of Ukrainian and other media that are disloyal to the occupying regimes.

Key words: regulation of the information sphere, “DNR”, “LNR”, freedom of speech, media censorship.